

Τ Α Μ Ο Ι Ρ Ο Λ Ο Γ Ι Α

Ο Μ Η Ρ Ο Σ

1

"Ὡς φάτο· τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα.
ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσίν ἑλών κόνιν αἰθαλόεσσαν,
χεύατο κάκ κεφαλῆς, χαρίεν δ' ἤσχυνε πρόσωπον
νεκταρέω δὲ χιτῶνι μέλαιν' ἀμφίζανε τέφρη.
αὐτὸς δ' ἐν κονίησι μέγας μεγαλωστί ταυσοθεῖς
κεῖτο, φίλῃσι δὲ χερσὶ κόρην ἤσχυνε δαΐζων
δμῶαί δ' ἄς Ἀχιλεὺς ληΐσαστο Πάτροκλός τε,
θυμὸν ἀκηχέμεναι μεγάλ' ἴαχον· ἐκ δὲ θύραζε
ἔδραμον ἀμφ' Ἀχιλῆα δαΐφρονα, χερσὶ δὲ πᾶσαι
στήθεα πεπλήγοντο, λύθεν δ' ὑπὸ γυῖα ἐκάστης.
'Αντίλοχος δ' ἐτέρωθεν δόρυετο, δάκρυα λείδων,
χεῖρας ἔχων Ἀχιλῆος· ὁ δ' ἔστανε κυδάλιμον κῆρ·
δεΐδιδε γάρ μὴ λαίμον ἀποτμήξειε σιδήρῳ·
σμερδαλέον δ' ὤμωξεν.

(Σ 21—35)

2

Οἱ δ' ἐπεὶ εἰσάγαγον κλυτὰ δώματα, τὸν μὲν ἔπειτα
τρητοῖς ἐν λεχέεσσι θέσαν, παρὰ δ' εἶσαν αἰοδούς,
θρήνων ἐξάρχους, οἶτε στονόεσσαν αἰοιδὴν
οἱ μὲν ἄρ' ἐθρήνεον, ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.
τῆσιν δ' Ἀνδρομάχη λευκώλενος ἤρχε γόοιο,
"Ἐκτορος ἀνδροφόνιο κάρη μετὰ χερσίν ἔχουσα·
"Ἄνερ, ἀπ' αἰῶνος νέος ὦλεο, κἀδὲ με χήρην
λείπεις ἐν μεγάροισι· πάϊς δ' ἔτι νῆπιος αὐτῶς,
ὄν τέκομεν σὺ τ' ἐγὼ τε, δυσάμμοροι, οὐδέ μιν οἶω
ἦβην ἴζεσθαι· πρὶν γάρ πόλις ἦδε κατ' ἄκρης
πέρσεται· ἦ γάρ δλωλας ἐπίσκοπος, ὅστε μιν αὐτὴν
ρύσκει, ἔχεις δ' ἀλόχους κεδνάς καὶ νήπια τέκνα·
αἱ δὴ τοὶ τάχα νηυσὶν ὀχήσονται γλαφυρῆσιν,
καὶ μὲν ἐγὼ μετὰ τῆσι· σὺ δ' αὖ, τέκος, ἦ ἔμοί αὐτῆ
ἔψαια, ἔνθα κεν ἔργα δαικία ἐργάζοιο,
ἀεθλεύων πρὸ ἄνακτος ἀμειλίχου· ἦ τις Ἀχαιῶν
ρίψει, χερρὸς ἑλών, ἀπὸ πύργου, λυγρὸν δλεθρον,
χωόμενος, ὧ δὴ πού ἀδελφεὸν ἔκτανεν Ἐκτωρ,
ἦ πατέρ', ἦ καὶ υἱόν' ἐπεὶ μάλα πολλοὶ Ἀχαιῶν
"Ἐκτορος ἐν παμάρησιν ὁδὰς ἔλον ἀσπετον αὐδᾶς.
οὐ γάρ μελίχως ἔσκε πατὴρ τεὸς ἐν δαί λυγρῇ
τῷ κέ μιν λαοὶ μὲν δόδύρονται κατὰ ἄστυ.
ἀρητὸν δὲ τοκεῦσι γόνος καὶ πένθος ἔθικας,
οὐ γάρ μοι θνήσκων λεχέων ἐκ χεῖρας ὄρεξας·
"Ἐκτορ· ἔμοι δὲ μάλιστα κήδεα λυγρὰ.
οὐδέ τι μοι εἶπες πυκινὸν ἔπος, οὐτέ κεν αἰεὶ
μεμνήμην νύκτας τε καὶ ἤματα δακρυχέουσα.
"Ὡς ἔφατο κλαίουσα· ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.

(Ω 719—746)

3

Ἐρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο
ἀνδρῶν μνηστήρων· ἔχε δὲ ράβδον μετὰ χερσίν
καλὴν χρυσεῖν, τῆτ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
ὣν ἐθέλει, τοὺς δ' αὐτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει·
τῆ ρ' ἄγε κινήσας, ταί δε τρίζουσαι ἔπιοντο.
ὥς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῷ ἀντρου θεοπεσιόιο
τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεὶ κέ τις ἀποπέσῃσιν
ὄρμαθού ἐκ πέτρης, ἀνά τ' ἀλλήλῃσιν ἔχονται,
ὥς αἱ τετριγυῖαι ἀμ' ἦσαν· ἦρχε δ' ἄρα σφιν
Ἐρμείας ἀκάκητα κατ' εὐρώεντα κέλευθα.
πάρ δ' ἴσαν Ὀκεανοῦ τε ροὰς καὶ Λευκάδα πέτρην,
ἠδὲ παρ' Ἥελίοιο πύλας καὶ δῆμον Ὀνειρῶν
ἦσαν· αἴψα δ' ἴκοντο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
ἔνθα τε ναῖουσι ψυχαί, εἰδῶλα καμόντων.

(ω 1—14)

4

Ἐμὴ δὴ μοι θανάτον γε παραύδα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.

βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἑὼν θητευέμεν ἄλλῳ,
ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ὧ μὴ θίοτος πολὺς εἴη,
ἦ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν".
(Λ 488—491)

5

Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρῆνων, χωόμενος κῆρ,
τόξ' ὤμοισιν ἔχων ἀμφηρεφέα τε φαρέτρην·
ἔκλαγξαν ὁ' ἄρ' οἱστοὶ ἔπ' ὤμων χωόμενιο,
αὐτοῦ κινήεντος· ὁ δ' ἦγε νυκτὶ ἔοικώς.
ἔξετ' ἔπειτ' ἀπάνευθε νεῶν, μετὰ δ' Ἴον ἔηκεν·
δεινὴ δὲ κλαγγὴ γένετ' ἀργυρέοιο θιοῖο.

(Λ 44—49)

Δ Η Μ Ο Τ Ι Κ Α

1

Η ΚΟΡΗ. Κρσζοῦψε μί, μάτη, κρσζοῦψε μί, νά μή μέ ὄρ-
ζει ὁ Χάρσοο!
Ο ΧΟΡΟΣ. Ὀνώδω σι, ὀνώδω σι!
Η ΚΟΡΗ. Φκείασε κουῖδι τζαί θάλε μί!
Ο ΧΟΡΟΣ. Ἐναίβαι σι, ἔναίβαι σι!
Η ΚΟΡΗ. Σεντούτζι τζαί κλειδουσε μί!
Ο ΧΟΡΟΣ. Οὐνούδου σι, οὐνούδου σι!
Η ΚΟΡΗ. Βόλε μί τ' οὐ βασιλικού!
Ο ΧΟΡΟΣ. Ὀνώδω σι, ὀνώδω σι!
Η ΚΟΡΗ. Βόλε μί τ' οὐ βαρσάμου!
Ο ΧΟΡΟΣ. Ἐναίβαι σι, ἔναίβαι σι!
Η ΚΟΡΗ. Βόλε μί, μάτη, κρσζοῦψε μί!
Ο ΧΟΡΟΣ. Οὐνούδου σι, οὐνούδου σι!
Η ΜΗΤΕΡΑ. Ἴνι θάνα ντι τοῦ Χάρου ντ' ἔν' συνοῖδάσι!
Ο ΧΟΡΟΣ. Ἐναίβαι σι, οἰμαὶ ἄ κακομοῖρα, οὐ, οὐ!

2

Γιά ἰδέστε νιὸ πού ξάπλωσα — Φίδια πού μ' ἔφαγαν!
γιὰ ἰδέστε κυπαρίσσι. — Ἰώ, οἶ!
Δὲ σειέται, δὲ λυγίεται — Κόσμε μου, σκοτώστε με!
δὲ σέρν' τῆ λεβεντιά του — Ἰώ, οἶ!
Ποιὸς ὀκοψε τίς ρίζες σου, — Ἄχου ψυχούλα μου!
καὶ στέγνωσ' ἡ κορφὴ σου; — Ἰώ, οἶ!
Τί μὸκανες λεδέντη μου, — Φίδια πού μ' ἔφαγαν!
τί μὸκανες ψυχὴ μου! — Ἰώ, οἶ!
Μηνά 'ναι καὶ χινόπωρος, — Ἀλήθεια λέω 'γώ;
μηνά 'ναι καὶ χειμῶνας — Ἰώ, οἶ!
Τώρα ν-ἔρθεν ἡ ἀνοιξη, — Ἄχου, παιδάκι μου!
ν-ἔρθεν τὸ καλοκαίρι. — Ἰώ, οἶ!
ΠΑῖΡΝΟΥΝ ΚΙ ἀνθίζουν τὰ κλαδιά, — 'κουσε παιδάκι μου
καὶ κάμποι λουλουδιζοῦν, — Ἰώ, οἶ!
ἔρθαν πουλιά τῆς ἀνοιξης, — Ἄχου, μούρ' μάτια μου!
ἔρθαν τὰ χελιδόνια, — Ἰώ, οἶ!
γιὰ κι ἡ Μεγάλη Πασκαλιά — Φίδια πού μ' ἔφαγαν!
μὲ τὸ Χριστὸν ἀνέστη, — Ἰώ, οἶ!
πού ντυοῦνται νέοι στὰ κόκκινα — Ἄχου, λεδέντη μου!
γερόντοι στὰ μουρέλια, — Ἰώ, οἶ!
καὶ σὺ, μωρὲ λεδέντη μου, — Ἄχου, λεδέντη μου!
μέσα στῆ γῆν τῆ μαύρη, — Ἰώ, οἶ!
πού νὰ σιστεῖς, νὰ λυσιστεῖς — Φίδια πού μ' ἔφαγαν!
νά σούρ'ς τῆ λεβεντιά σου; — Ἰώ, οἶ!

Ξεσφάλισε τὰ μάτια σου!

3

Ἐ Διγενὴς ψυχομαχεῖ κι ἡ γῆς τόνε τρομάσει.
Βροντὰ κι ἐστράφτει ὁ οὐρανὸς καὶ σειέται ὁ πᾶνω κόσμος
κι ὁ κάτω κόσμος ἀνοιξε καὶ τρίζουν τὰ θεμέλια
κι ἡ πλάκα τὸν ἀνατριχιά πῶς θὰ τόνε σκεπάσει,
πῶς θὰ σκεπάσει τὸν ἀητό, τῆ γῆς τὸν ἀντριεμένο.
Σπίτι δὲν τὸν ἐσκέπαζε, σπήλιο δὲν τὸν ἐχώρει,